

VELJEYDEN TOTEUTTAMINEN JA T. S.

Palaamme nyt vielä kerran Teosofisen Seuran veljeyteen ja veljeysihanteeseen. Tietäjän viime numerossa puhuimme T. S:n positiivisesta työstä ja tarkotuksesta ja syyskuun numerossa väitimme, että Seuran ensimmäinen yleistä veljeyttä koskeva ohjelmapykälä oli negatiivis-passiivista laatua, joka ilmaisi, millä ehdolla ja missä ilmapiirissä Seuran ulospäinen positiivinen työ oli suoritettava. Lyhyesti toistettuna voisimme tämän väitteen tuoda ilmi seuraavallakin tavalla: T. S:n jäsenet uskovat kaikki, että ihmiset ovat toistensa veljiä, koska heillä kaikilla on yhteinen isä: Jumala ja yhteinen äiti: luonto, mutta Seuraan astuessaan he lupaaavat tätä veljeyttä toteuttaa erikoisessa suhteessa: suvaitsevaisuudessa.

Palaamme nyt tähän samaan kysymykseen T. S:n veljeydestä, koska tahdomme näyttää, mihin johtopäätöksiin kantamme vie. Viime numerossa puhuessamme T. S:n positiivisesta työstä osotimme jo, ettei veljeyspykälän käsittäminen negatiiviseksi pykäläksi suinkaan merkinnyt Seuralle toimittomuutta. Nyt tahtoisimme vielä terottaa mieliin, ettei ensimmäisen ohjelmapykälän negatiivinen luonne ole omiansa vierottamaan meitä jäseniä veljeydestä sinään, vaan päinvastoin sitä syventämään. Vasta kun veljeyspykälä käsitetään negatiiviseksi, vasta silloin se tosi teossa asettaa meidät ikuisen käytännöllisen ratkaisunsa eteen.

„Kaikki tiet vievät lopulta Roomaan“ merkitsee meidän kielellämme, että jokainen ihmissielu joutuu ainakin kerran elämien vierieissä kohtaan, jossa häneltä kysytään: „tahdotko liittyä ihmiskunnan veljiin, vihittyjen ikuisen veljeskuntaan?“ Aikojen henkiset liikkeet koettavat tätä sieluntilaa ihmisissä jouduttaa. Niin meidän päivinämme m. m. teosofinen liike ja T. S. Päämäärä on selvä, keinoista vain on kysymys. Sentähden ei ole yhdentekevä, mitä keinoja missäkin liikkeessä käytetään. Liike tunnetaan juuri keinoista; omat keinot sen toisista erottavat. Teosofisen liikkeen keinot ovat teosofisia, ja sentähden on tärkeätä, että me T. S:n jäseninä olemme selvillä siitä, millä keinoin meidän liikkeemme „jouduttaa ihmiskunnan kehitystä.“

T. S:n työstä olemme jo puhuneet ja samalla siis liikkeen positiivisista keinoista. Jällellä on se negatiivinen keino, johon nyt parilla sanalla tahdomme viitata.

Kun yksilö on etsinyt totuutta, tutkinut, ajatellut, pyrkinyt, kamppaillut ja sitä tietä tullut teosofiksi, on ensinnäkin suvaitsevaisuus kaikkia ihmisiä

kohtaan hänelle luonnollisin asia; mutta toiseksi hänessä elää todellinen halu olla hyödyksi maailmassa, iloksi ja avuksi toisille ihmisille, veljesrakkaus versoo hänen sydämessään ja hän tahtoo elää kuin veli ja auttaja ihmisten keskellä. Kuinka hän nyt menettelee? Ajatteleeko hän: „ah, kuinka maailma on huono ja onneton! Minun täytyy ruveta sitä parantamaan. Minun täytyy oikaista ja korjata veljieni vikoja, minun täytyy tavalla tai toisella muuttaa ulkonaisia oloja siedettäväksi.“? Ei suinkaan! Jos hän niin ajattelee, hän pian pettyy. Vaan hän ajattelee näin: „minun täytyy todella rakastaa tätä maailmaa, joka on kurja ja onneton. Minun täytyy näyttää sille sitä valoa, mikä itselläni on, ja minun täytyy kaikin puolin kasvattaa itseäni, että kelpaisin maailman auttajaksi ja rakastajaksi.“ Hän noudattaa luonnostaan sitä vanhaa neuvoa, joka kehottaa lakaisemaan oman ovensa edustaa puhtaaksi, ennenkuin toisia rupeaa korjaamaan. Ennenkuin voi toisille opettaa, kuinka heidän tulee elää veljellisesti, täytyy itse osata elää veljellisesti. Ainoastaan siinä määrin kuin itse osaa, voi toisia opastaa.

Siinä on T. S:nkin negatiivinen veljeyspykälä. „Rakas Teosofinen Seura, tietysti sinä saat opettaa ihmiskunnalle, miten sen tulee elää veljellisesti, mutta muista: opetuksellasi ei ole käytännöllistä merkitystä, ellet itse elä veljellisesti.“ Mestarit ovat kyllä antaneet T. S:lle veljeyden väikkyvän ihanteen, mutta he ovat samalla sanoneet: se on toteutettava käytännössä. Ja sentähden he käytännössä vaativat jäseniltä ehdottomana ehtona ainoastaan suvaitsevaisuuden. Suvaitsevaisuuteen me nykyajan ihmiset kykenemme, mutta mitä siitä yli käy, se jää riippuvaksi vapaasta tahdostamme. Ei Teosofisen Seuran ohjelma kiellä meitä pyrkimästä veljeyteen ja toteuttamasta sitä. Päinvastoin. Ihmiskunnan yleinen veljeys on T. S:n ihanne, usko ja unelma. Mutta se ottaa asian vakavalta ja syvältä kannalta. Ja sentähden sen ohjelmassaan antama neuvo kärjistyy sanoihin: toteuta itse, ennenkuin muilta vaadit.

Kun vedämme johtopäätökset T. S:n ensimmäisen ohjelmapykälän negatiivisesta luonteesta, joudumme seuraavaan: vaikkei Teosofiselta Seuralta ehdottomasti vaadita muuta kuin suvaitsevaisuuden toteuttamista, on teosofisten harrastusten oman hengen mukaista toteuttaa veljeyttä muutenkin: tämä toteuttaminen tapahtukoon Seuran omassa piirissä, siten Seura maailmaakin kasvattaa.

Ottakaamme esim. taloudellinen kysymys. Maailmassa on köyhyyttä ja rikkautta vieretysten. Toiset elävät ylellisyydessä, toiset kärsivät puutetta. Rikkaat eivät välitä köyhistä, eivät niitä ymmärrä eikä niiden

kärsimyksiä ja kiusauksia. Onko näin oleva veljeskunnassa? Tuskin. Ihanteellisessa yhteiskunnassa ei olisi laiskureita eikä rikoksentekejiä, mutta siitä emme saata puhua. Tiedämme vain, että nykyoloissa on ihmisiä, jotka eivät ole laiskureita eivätkä rikoksentekejiä, mutta kuitenkin köyhiä, liian köyhiä. Veljeskunnassa ei sopisi odottaa ihanteellista tulevaisuutta, vaan pitäisi korjata epäkohdat nyt jo. Tämän problemin eteen on asetettu Teosofinen Seura niinkuin ennen sitä muutkin henkiset yhdyskunnat. Kuinka nyt tehtiin esim. kristinuskon alkuaikoina? „Yhteiskunnallinen problemi“ ratkaistiin silloin siten, että omaisuus oli yhteistä: seurakunnan jäsenet laskivat tullessaan rahansa ja rikkautensa apostolein jalkain juureen. Köyhiä ja rikkaita ei täten ollut kristillisessä seurakunnassa, vaan kaikki tulivat yhtä hyvin toimeen. „Katso, kuinka nämä kristityt rakastavat toisiaan“, oli sentähden maailman puolelta uteliasta ihmettelyä osottava arvostelu alkuaikoina. Samaan suuntaan voisi Teosofinen Seura meidän päivinämme toteuttaa veljeyttä omassa piirissään. Vaikkei nykyään kommunismi eli omaisuuden yhteisyys vastaisi ajan vaatimuksia eikä sen oikeustajuntaa, löytyisi epäilemättä toisia keinoja, joilla T. S:n jäsenet voisivat suojella toisiaan puutteesta ja kurjuudesta. Miksei voitaisi esim. perustaa veljesrahasto, johon kukin jäsen maksaisi määrätyn summan kuukaudessa, sanokaamme vähintään yhden markan, varakkaampien antaessa kassaan vaikka kymmenen tai useampia kymmeniä markkoja kuukaudessa? Tämä rahasto ei olisi „vapaaehtoinen“, vaan kuuluisi jäsenten velvollisuuksiin. Rahastosta avustettaisiin sairaita, tilapäistä ahdinkoa kärsiviä, vanhuuden heikkoutta potevia y. m. jäseniä, ja rahastoa hoitaisivat vuosikokouksessa valitut luottamusmiehet. Asian käytännöllinen järjestäminen kävisi kyllä päinsä, kun kerran periaatteesta oltaisiin selvillä, sillä onhan, ellemme erehdy, vapaamuurareilla senlaatuista rahastoja. Seuraus ei olisi tästä se, että muka olisi edullista kuulua Teosofiseen Seuraan, vaan se, että maailma alkaisi huomata, että olisi edullista vapaaehtoisesti liittyä yhteen toistensa tukemiseksi ja auttamiseksi. Tämä nyt vain esimerkiksi – mutta kannattaa asiaa ajatella.

Toinen kohta on esim. yhteiskunnalliset ja valtiolliset kysymykset yleensä. Moni T. S:n jäsen saattaa kysyä itseltään, niinkuin „ääni maaseudulta“ syyskuun numerossa: eikö T. S:n velvollisuus ole ottaa tehokkaasti osaa yhteiskunnalliseen ja valtiolliseen uudistustyöhön? Tähän vastaa nyt veljeyspykälän negatiivinen luonne jyrkästi: ei. Yksityiset jäsenet ovat vapaat toimimaan parhaimman ymmärryksensä mukaan

sosiaalisilla ja valtiollisilla aloilla – ja jos heidän toimintansa ennestään liikkuu niillä aloilla, on luonnollista, että he tullessaan teosofeiksi valavat siihen teosofista rakkauden henkeä. Mutta Seura seurana ei ota osaa minkäänlaiseen yhteiskunnalliseen tai valtiolliseen työhön. Se pysyy kaukana „kaikesta politiikasta“. Sen harrastukset ovat toisaalla, ei hommassa ja puuhassa, vaan rauhallisessa toteuttamisessa. Madame Blavatsky ja eversti Olcott kehottivat aina T. S:aa pysymään erillään politiikasta. „Minun valtakuntani ei ole tästä maailmasta“, sanoi Jeesus. Mikä se on aineellistuttanut ja depravoinut kaikkia kirkkoja muu kuin sekaantuminen valtiollisiin asioihin, maallisen vallan tavoittelu, mahdoton avioliitto valtion kanssa? Tässäkin siis on T. S:n veljeysohjelma aivan selvä, kun sen oikein ymmärrämme.

Riittäkööt nämä esimerkit. Ehkä lukijamme jo näkevät, mitä tarkotamme, sanoessamme, että T. S:n veljeysohjelma keskittyy sanoihin: toteuta itse, älä muilta vaadi.

Pekka Ervast.

(Tietäjä 1916 Marraskuu N:o 11, s. 388-391)